

พรชัย พิลหาเวส 2551: การวัดระดับความสุขและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของเกษตรกรในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ปรินญาวิทยาสาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญพร เจนการกิจ, Ph.D. 140 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความสุขและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยเปรียบเทียบวิธีการวัดความสุขที่แตกต่างกัน 3 วิธี ได้แก่ ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย การสำรวจข้อมูลเรื่องความสุข และการวัดความสุขในชีวิตของประชาชน สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยา และแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบคิดในการกำหนดตัวแปรปัจจัย โดยใช้ cumulative logit model เพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

จากการวัดระดับความสุข พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่มีความสุขอยู่ในระดับมีความสุขมาก เมื่อเปรียบเทียบความสุขที่วัดได้จากทั้งสามวิธีด้วยการประเมินค่าสถิติทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง สถิติทดสอบความสามารถในการทำนาย และจำนวนปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายผลของความสุขซึ่งเป็นตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าความสุขที่วัดด้วยดัชนีชี้วัดความสุขคนไทยมีความเหมาะสมมากที่สุด จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขที่วัดด้วยดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย พบว่าปัจจัยที่สามารถทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความสุขเพิ่มขึ้นได้ ได้แก่ การอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการส่งเสริมกิจกรรมความพอเพียงอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียง และการมีรายได้จากภาคการเกษตรด้านอื่นๆ ที่ไม่รวมการทำนาข้าว ขณะที่ปัจจัยที่มีผลทำให้ความสุขของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวลดลง ได้แก่ จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาและการมีรายได้เท่าเดิมหรือลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของตนเองในอดีต

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าควรใช้วิธีวัดระดับความสุขด้วยดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย และเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสุขของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรควรที่จะเผยแพร่แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนการปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ นอกจากนี้หน่วยงานดังกล่าวควรส่งเสริมให้ความรู้ในกิจกรรมเสริมรายได้อื่นๆ เพื่อเป็นการสร้างรายได้ที่พอเพียงแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างยั่งยืน

พรชัย พิลหาเวส

ลายมือชื่อนิติ

ks ks

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

28 / 44 / 2551

Pornchai Linhavess 2008: Measuring Happiness Levels and Analyzing Factors Affecting Happiness of Farmers in Sufficiency Economy Villages, Phanat Nikhom District, Chon Buri Province. Master of Science (Agricultural Economics), Major Field: Agricultural Economics, Department of Agricultural and Resource Economics. Thesis Advisor: Assistant Professor Penporn Janekarnkij, Ph.D. 140 pages.

The study aims to measure the happiness levels and analyze factors affecting the happiness of rice farmers living in the sufficiency economy villages, Panat Nikhom District of Chon Buri Province. The happiness levels of rice farmers were compared with three different methods: Thai Happiness Indicators, The Survey of Happiness Data, and The Measurement of Happiness in People Life. Psychological theories and philosophy of sufficiency economy are applied as framework to determine the explanatory variables in the model. The cumulative logit model is employed in analyzing the factors affecting the happiness of rice farmers.

The results show that most of the rice farmers obtain happiness at high level. Based on the statistical tests using the goodness-of-fit statistics, the statistics measuring predictive power and explaining of factors as independent variables to happiness as a dependent variable, it is found that the model with "happiness" measured by Thai Happiness Indicators is the best fit in this study. Factors affected the happiness of rice farmers significantly are the following. Living in a village where sufficiency economy related activities are constantly supported, conducting sufficiency economy related activities, and earning income from other agricultural products other than rice indicate the positive relationship with rice farmer's happiness. On the contrary, the two factors including number of years of formal education and the non increasing level of present income compared with income in the past show the negative relationship with happiness.

It is suggested that Thai Happiness Indicators is a better measure of rice farmer's happiness compared with the others. In order to maintain the happiness of rice farmers, relevant agencies in agricultural sector should disseminate the philosophy of sufficiency economy more broadly and support practicing sufficiency economy related activities constantly throughout the country. Further, to sustain and increase rice farmer's family income, relevant agencies should encourage other income generating activities in support of low income from rice production.

Pornchai Linhavess

Student's signature

Penporn Janekarnkij

Thesis Advisor's signature

28, May, 2008